ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τέταρτο τμήμα)
της 29ης Απριλίου 2004 *

Στην υπόθεση C-160/02,

που έχει ως αντικείμενο αίτηση του Oberster Gerichtshof (Αυστρία) προς το Δικαστήριο, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 234 ΕΚ, με την οποία ζητείται, στο πλαίσιο της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου μεταξύ

Friedrich Skalka

και

Sozialversicherungsanstalt der gewerblichen Wirtschaft,

η έκδοση προδικαστικής αποφάσεως ως προς την ερμηνεία των άρθρων 4, παράγραφος 2α, και 10α, καθώς και του παραρτήματος IIα, του κανονισμού (ΕΟΚ) 1408/71 του Συμβουλίου, της 14ης Ιουνίου 1971, περί εφαρμογής των συστημάτων κοινωνικής ασφαλίσεως στους μισθωτούς, στους μη μισθωτούς και στα μέλη των οικογενειών τους που διακινούνται εντός της Κοινότητας, όπως έχει τροποποιηθεί και ενημερωθεί με τον κανονισμό (ΕΚ) 118/97 του Συμβουλίου, της 2ας Δεκεμβρίου 1996 (ΕΕ 1997, L 28, σ. 1),

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τέταρτο τμήμα),

συγκείμενο από τους J. N. Cunha Rodrigues, πρόεδρο τμήματος, J.-P. Puissochet (εισηγητή) και F. Macken, δικαστές,

γενική εισαγγελέας: J. Kokott,
γραμματέας: M.-F. Contet, κύρια υπάλληλος διοικήσεως,

λαμβάνοντας υπόψη τις γραπτές παρατηρήσεις που κατέθεσαν:

— το Sozialversicherungsanstalt der gewerblichen Wirtschaft, εκπροσωπούμενο από τον P. Bachmann, Rechtsanwalt,

— η Αυστριακή Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον H. Dossi,

— η Γερμανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον W.-D. Plessing,

— η Ολλανδική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την H. G. Sevenster,

— η Φινλανδική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την T. Pynnä,

— η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου, εκπροσωπούμενη από τον J. E. Collins, επικουρούμενο από την E. Sharpston, QC,

— η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τον G. Braun και την H. Michard,

έχοντας υπόψη την έκθεση ακροατηρίου,

αφού άκουσε τις προφορικές παρατηρήσεις της Αυστριακής Κυβερνήσεως, εκπροσωπουμένης από τον G. Hesse, της Κυβερνήσεως του Ηνωμένου Βασιλείου, εκπροσωπουμένης από την C. Jackson, επικουρούμενη από την E. Sharpston, και της Επιτροπής, εκπροσωπουμένης από τον G. Braun, κατά τη συνεδρίαση της 23ης Οκτωβρίου 2003,

αφού άκουσε τη γενική εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις της κατά τη συνεδρίαση της 25ης Νοεμβρίου 2003,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με διάταξη της 26ης Μαρτίου 2002, που περιήλθε στο Δικαστήριο στις 30 Απριλίου 2002, το Oberster Gerichtshof υπέβαλε, δυνάμει του άρθρου 234 ΕΚ, ένα προδικαστικό ερώτημα ως προς την ερμηνεία των άρθρων 4, παράγραφος 2α, και 10α, καθώς και του παραρτήματος IIα, του κανονισμού (ΕΟΚ) 1408/71 του Συμβουλίου, της 14ης Ιουνίου 1971, περί εφαρμογής των συστημάτων

κοινωνικής ασφαλίσεως στους μισθωτούς, στους μη μισθωτούς και στα μέλη των οικογενειών τους που διακινούνται εντός της Κοινότητας, όπως έχει τροποποιηθεί και ενημερωθεί με τον κανονισμό (ΕΚ) 118/97 του Συμβουλίου, της 2ας Δεκεμβρίου 1996 (ΕΕ 1997, L 28, σ. 1, στο εξής: κανονισμός 1408/71).

2 Το ερώτημα αυτό ανέκυψε στο πλαίσιο διαδικασίας μεταξύ του F. Skalka και του Sozialversicherungsanstalt der gewerblichen Wirtschaft (οργανισμού κοινωνικών ασφαλίσεων στον τομέα της βιοτεχνίας και της βιομηχανίας, στο εξής: Sozialversicherungsanstalt), σχετικά με άρνηση εκ μέρους του εν λόγω οργανισμού να χορηγήσει στον F. Skalka «αντισταθμιστικό συμπλήρωμα» της συντάξεώς του, όπως προβλέπεται από τον Gewerbliche Sozialversicherungsgesetz (ομοσπονδιακό νόμο της 11ης Οκτωβρίου 1978 περί κοινωνικής ασφαλίσεως των αυτοτελώς απασχολουμένων στον τομέα του εμπορίου, στο εξής: GSVG).

Νομικό πλαίσιο

Η κοινοτική ρύθμιση

3 Το άρθρο 4, παράγραφος 1, του κανονισμού 1408/71 ορίζει τα ακόλουθα:

«Ο παρών κανονισμός ισχύει για όλες τις νομοθεσίες που αφορούν τους ακόλουθους κλάδους κοινωνικής ασφαλίσεως:

[...]

γ) παροχές γήρατος·

[...]»

4 Κατά το άρθρο 4, παράγραφος 2α, του ως άνω κανονισμού, ο κανονισμός αυτός εφαρμόζεται στις ειδικές παροχές χωρίς συνεισφορά οι οποίες εμπίπτουν σε νομοθεσία ή καθεστώς εκτός αυτών που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του άρθρου αυτού ή που εξαιρούνται δυνάμει της παραγράφου 4 του ίδιου άρθρου, όταν οι παροχές αυτές προορίζονται μεταξύ άλλων να καλύψουν συμπληρωματικά, εναλλακτικά ή επικουρικά την επέλευση οιουδήποτε κινδύνου που εμπίπτει στους κλάδους κοινωνικής ασφαλίσεως που απαριθμούνται στην παράγραφο 1, στοιχεία α΄ έως η΄ του εν λόγω άρθρου.

5 Το άρθρο 10α, παράγραφος 1, του κανονισμού 1408/71 ορίζει τα εξής:

«Παρά τις διατάξεις του άρθρου 10 και του τίτλου ΙΙΙ, τα άτομα στα οποία εφαρμόζεται ο παρών κανονισμός λαμβάνουν τις ειδικές εις χρήμα παροχές χωρίς συνεισφορά της παραγράφου 2α του άρθρου 4 αποκλειστικά στο έδαφος και σύμφωνα με τη νομοθεσία του κράτους μέλους, όπου κατοικούν, εφόσον αυτές περιλαμβάνονται στο παράρτημα ΙΙα. Οι παροχές αυτές βαρύνουν τον φορέα του τόπου κατοικίας από τον οποίο και καταβάλλονται.»

6 Το παράρτημα ΙΙα του κανονισμού 1408/71, με τίτλο «Ειδικές παροχές χωρίς συνεισφορά», περιλαμβάνει, στο σημείο ΙΑ. Αυστρία, στοιχείο α΄, την ακόλουθη μνεία:

«Αντισταθμιστικό συμπλήρωμα (ομοσπονδιακός νόμος περί γενικών κοινωνικών ασφαλίσεων της 9ης Σεπτεμβρίου 1955 [– ASVG], ομοσπονδιακός νόμος

περί κοινωνικής ασφαλίσεως εμπόρων της 11ης Οκτωβρίου 1978 [– GSVG] και ομοσπονδιακός νόμος περί κοινωνικής ασφαλίσεως γεωργών της 11ης Οκτωβρίου 1978 [– BSVG]).»

Η εθνική ρύθμιση

7 Το αυστριακό σύστημα ασφαλίσεως γήρατος έχει ως σκοπό τη χορήγηση στον ασφαλισμένο, σε περίπτωση γήρατος ή σε περίπτωση μειώσεως της ικανότητάς του προς εργασία, μιας παροχής λαμβανομένου υπόψη του βιοτικού επιπέδου που είχε ο ενδιαφερόμενος πριν από τη συνταξιοδότησή του ή πριν από την αναπηρία του.

8 Αν η παροχή αυτή δεν εξασφαλίζει ένα πρόσφορο βιοτικό επίπεδο, το οποίο καλείται «επίπεδο αναφοράς», σε περίπτωση πολύ βραχέων περιόδων ασφαλίσεως ή αν η βάση του σχετικού υπολογισμού είναι πολύ περιορισμένη, η αυστριακή νομοθεσία προβλέπει την καταβολή αντισταθμιστικού συμπληρώματος. Το σύστημα των αντισταθμιστικών συμπληρωμάτων διέπεται, για καταστάσεις όπως αυτή της διαφοράς της κύριας δίκης, από τον ομοσπονδιακό νόμο της 9ης Σεπτεμβρίου 1955, περί γενικών κοινωνικών ασφαλίσεων, και τον GSVG.

9 Κατ' εφαρμογήν του άρθρου 149, παράγραφος 1, του GSVG, αν το ποσό της συντάξεως, προσαυξημένο δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 150 του ίδιου νόμου κατά το καθαρό εισόδημα που αποκομίζει ο ενδιαφερόμενος από άλλες πηγές, καθώς και από κάθε άλλο ποσό που πρέπει να ληφθεί υπόψη, δεν υπερβαίνει το επίπεδο αναφοράς, ο συνταξιούχος δικαιούται να λάβει αντισταθμιστικό συμπλήρωμα ίσο προς τη διαφορά μεταξύ του επιπέδου αναφοράς και του προσωπικού του εισοδήματος, υπό την προϋπόθεση ότι έχει τη συνήθη κατοικία του στην Αυστρία.

10 Το συμπλήρωμα αυτό δεν μπορεί να καταβάλλεται παρά μόνο σε άτομο που δικαιούται σύνταξη βάσει της εκ του νόμου ασφαλίσεως συντάξεως και αποτελεί μια συμπληρωματική παροχή της συντάξεως αυτής. Η διοίκηση υπολογίζει αυτεπαγγέλτως το συμπλήρωμα αυτό, κατόπιν της αιτήσεως χορηγήσεως συντάξεως, χωρίς να απαιτείται υποβολή χωριστής αιτήσεως, ενώ το εν λόγω συμπλήρωμα καταβάλλεται εκ μέρους του ασφαλιστικού οργανισμού ταυτόχρονα με τη σύνταξη.

11 Η χρηματοδότηση του αντισταθμιστικού συμπληρώματος προβλέπεται από το άρθρο 156 του GSVG. Η παράγραφος 1 του άρθρου αυτού προβλέπει ότι, με την επιφύλαξη των διατάξεων της παραγράφου 2 του ίδιου άρθρου, το ομόσπονδο κράτος («Land») της Αυστρίας στο οποίο εδρεύει ο οργανισμός κοινωνικής αρωγής που καταβάλλει τις σχετικές παροχές στον δικαιούχο επιστρέφει το ποσό του αντισταθμιστικού συμπληρώματος στον καταβάλλοντα οργανισμό. Κατά την εν λόγω παράγραφο 2, το ομοσπονδιακό κράτος μετέχει στην κάλυψη των δαπανών που απορρέουν από την καταβολή των αντισταθμιστικών συμπληρωμάτων και προσδιορίζει τη συμμετοχή του με τον Finanzausgleichsgesetz (νόμο περί επιμερισμού των δημοσιονομικών πόρων).

12 Στην πραγματικότητα, η χρηματοδότηση του αντισταθμιστικού συμπληρώματος καλύπτεται πλήρως από το ομοσπονδιακό κράτος.

Η διαφορά της κύριας δίκης και το προδικαστικό ερώτημα

13 Ο προσφεύγων της κύριας δίκης, F. Skalka, είναι Αυστριακός υπήκοος. Από την 1η Μαΐου 1990 λαμβάνει σύνταξη λόγω ανικανότητας προς εργασία, καταβαλλόμενη από τον Sozialversicherungsanstalt. Η ίδια αυτή παροχή καταβάλλεται στον ενδιαφερόμενο, μετά τη συμπλήρωση της ηλικίας των 60 ετών, με τη μορφή πρόωρης συντάξεως γήρατος λόγω μακράς περιόδου ασφαλίσεως.

14 Ο F. Skalka έχει τη συνήθη κατοικία του στην Τενερίφη (Ισπανία) από τα τέλη του έτους 1990. Στις 16 Δεκεμβρίου 1999, στηριζόμενος στον GSVG, ζήτησε από το Sozialversicherungsanstalt τη χορήγηση αντισταθμιστικού συμπληρώματος. Ο τελευταίος αυτός οργανισμός απέρριψε στις 12 Οκτωβρίου 2000 το ως άνω αίτημα, με την αιτιολογία ότι ο F. Skalka είχε τη συνήθη κατοικία του στο εξωτερικό και ότι δεν ήταν δυνατή η εξαγωγή της εν λόγω παροχής.

15 Ο F. Skalka άσκησε προσφυγή κατά της αρνήσεως αυτής. Τα επιληφθέντα της υποθέσεως δικαστήρια της ουσίας, σε πρώτο βαθμό και κατ' έφεση, έκριναν ότι το αντισταθμιστικό συμπλήρωμα είναι ειδική παροχή χωρίς συνεισφορά υπό την έννοια του άρθρου 10α του κανονισμού 1408/71, η οποία, βάσει του άρθρου αυτού, δεν μπορεί να χορηγείται σε άτομα που έχουν τη συνήθη κατοικία τους σε άλλο κράτος μέλος εκτός της Δημοκρατίας της Αυστρίας.

16 Τα δύο αυτά δικαστήρια δεν έκριναν χρήσιμο να υποβάλουν στο Δικαστήριο προδικαστικό ερώτημα σχετικά με τον νομικό χαρακτηρισμό της επίμαχης στην κύρια δίκη παροχής έναντι του κανονισμού 1408/71, με την αιτιολογία ότι η απόφαση της 8ης Μαρτίου 2001, C-215/99, Jauch (Συλλογή 2001, σ. I-1901), δίδει επ' αυτού επαρκή στοιχεία για την επίλυση του ανακύπτοντος ζητήματος.

17 Ο F. Skalka, εκτιμώντας ότι έπρεπε να υποβληθεί προδικαστικό ερώτημα στο Δικαστήριο, άσκησε κατά της αποφάσεως που εκδόθηκε κατόπιν της εφέσεώς του αναίρεση («Revision») ενώπιον του Oberster Gerichtshof, το οποίο αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα:

«Πρέπει να ερμηνευθεί το άρθρο 10α του κανονισμού [1408/71] σε συνδυασμό με το παράρτημα IIα του κανονισμού αυτού, υπό την έννοια ότι το αντισταθμιστικό συμπλήρωμα σύμφωνα με τον από 11 Οκτωβρίου 1978 Bundesgesetz über die Sozialversicherung der in der gewerblichen Wirtschaft selbständig Erwerbstätigen (ομοσπονδιακό νόμο περί κοινωνικής ασφαλίσεως των αυτοτελώς απασχολουμένων στον τομέα του εμπορίου) εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του και ως εκ τούτου συνιστά ειδική παροχή χωρίς συνεισφορά υπό την έννοια του άρθρου 4, παράγραφος 2α, του ίδιου κανονισμού, οπότε στην

περίπτωση ατόμου το οποίο –όπως ο προσφεύγων– πληροί, μετά την 1η Ιουνίου 1992, τις προϋποθέσεις χορηγήσεως αυτής της παροχής, εφαρμόζεται αποκλειστικά η συντονιστική ρύθμιση που θεσπίζει το άρθρο 10α του κανονισμού;»

Επί του προδικαστικού ερωτήματος

18 Με το ερώτημά του το αιτούν δικαστήριο ερωτά στην ουσία αν αποτελεί ειδική παροχή χωρίς συνεισφορά υπό την έννοια του άρθρου 4, παράγραφος 2α, του κανονισμού 1408/71 το αντισταθμιστικό συμπλήρωμα που προβλέπεται από τον GSVG, το οποίο είναι παροχή που παρατίθεται στο παράρτημα IIα του κανονισμού αυτού, οπότε η κατάσταση ατόμου όπως ο προσφεύγων της κύριας δίκης το οποίο, μετά την 1η Ιουνίου 1992, πληροί τις προϋποθέσεις λήψεως της παροχής αυτής, διέπεται αποκλειστικά, από 1ης Ιανουαρίου 1995, δηλαδή από την ημερομηνία προσχωρήσεως της Δημοκρατίας της Αυστρίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, από το συντονιστικό σύστημα που θεσπίζει το άρθρο 10α του ίδιου κανονισμού και, κατά συνέπεια, δεν μπορεί να χορηγείται παρά μόνο σε άτομα με συνήθη κατοικία στην Αυστρία.

19 Οι προβλέπουσες παρέκκλιση διατάξεις που αφορούν τη δυνατότητα εξαγωγής των παροχών κοινωνικής ασφαλίσεως, τις οποίες θέτει το άρθρο 10α του κανονισμού 1408/71, πρέπει να ερμηνεύονται στενά. Η διάταξη αυτή δεν μπορεί να αφορά παρά μόνο τις παροχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 4, παράγραφος 2α, του ίδιου κανονισμού, δηλαδή τις παροχές που, αφενός, έχουν ειδικό χαρακτήρα και δεν προϋποθέτουν την καταβολή σχετικών εισφορών και, αφετέρου, απαριθμούνται στο παράρτημα IIα του κανονισμού αυτού (προαναφερθείσα απόφαση Jauch, σκέψη 21).

20 Όπως υπενθυμίστηκε με τη σκέψη 6 της παρούσας αποφάσεως, το αντισταθμιστικό συμπλήρωμα περιλαμβάνεται στον κατάλογο των ειδικών παροχών χωρίς συνεισφορά, υπό την έννοια των άρθρων 4, παράγραφος 2α, του κανονισμού 1408/71, που αποτελεί το αντικείμενο του παραρτήματος IIα του ίδιου κανονισμού.

21 Επομένως, πρέπει να εξεταστεί αν η επίμαχη παροχή έχει ειδικό χαρακτήρα και ανακαλύπτει συμπληρωματικά, εναλλακτικά ή επικουρικά τους κινδύνους που εμπίπτουν σε έναν ή περισσότερους κλάδους κοινωνικής ασφαλίσεως οι οποίοι παρατίθενται στο άρθρο 4, παράγραφος 1, του κανονισμού 1408/71 και, αφετέρου, αν η παροχή αυτή χορηγείται χωρίς προηγούμενη καταβολή σχετικών εισφορών.

Ειδική παροχή

22 Κατά την άποψη του Sozialversicherungsanstalt, όλων των κυβερνήσεων που κατέθεσαν παρατηρήσεις, καθώς και κατά την Επιτροπή, οι ειδικές παροχές που αποτελούν το αντικείμενο του άρθρου 4, παράγραφος 2α, είναι ειδικές παροχές μεικτού χαρακτήρα. Χαρακτηρίζονται από το γεγονός ότι συνδέονται, αφενός, με την κοινωνική ασφάλιση καθόσον χορηγούνται στα άτομα που πληρούν τις προϋποθέσεις λήψεως παροχών κοινωνικής ασφαλίσεως με την οποία σχετίζονται και, αφετέρου, με την κοινωνική αρωγή, υπό την έννοια ότι δεν στηρίζονται σε περιόδους δραστηριότητας ή καταβολής εισφορών και αποσκοπούν στο να αμβλύνουν μια πρόδηλη ανάγκη.

23 Το αυστριακό αντισταθμιστικό συμπλήρωμα πληροί τα κριτήρια που έχει ήδη θέσει το Δικαστήριο με την απόφαση της 27ης Σεπτεμβρίου 1998, 313/86, Lenoir (Συλλογή 1988, σ. 5391).

24 Η λειτουργία που επιτελεί η παροχή αυτή συνίσταται στη χορήγηση ενός συμπληρωματικού εισοδήματος στους δικαιούχους ανεπαρκών παροχών κοινωνικής ασφαλίσεως, προς εξασφάλιση ενός ελάχιστου επιπέδου μέσων βιοπορισμού στα άτομα αυτά των οποίων το σύνολο των εισοδημάτων υπολείπεται ενός ορίου που καθορίζει ο νόμος. Η παροχή αυτή έχει τον χαρακτήρα κοινωνικής αρωγής, καθόσον αποσκοπεί στην εξασφάλιση ενός ελάχιστου εισοδήματος προς το ζην στους δικαιούχους συντάξεως. Μια τέτοια παροχή συνδέεται πάντοτε στενά με την οικονομική και κοινωνική κατάσταση της οικείας χώρας, ενώ το καθοριζόμενο από τον νόμο ύψος της λαμβάνει υπόψη το βιοτικό επίπεδο στη χώρα αυτή. Κατά συνέπεια, θα εκτρεπόταν του σκοπού της αν έπρεπε να χορηγείται εκτός του κράτους κατοικίας.

25 Μια ειδική παροχή υπό την έννοια του άρθρου 4, παράγραφος 2α, του κανονισμού 1408/71 προσδιορίζεται βάσει του σκοπού της. Πρέπει να αντικαθιστά ή να συμπληρώνει μια παροχή κοινωνικής ασφαλίσεως και να έχει τα χαρακτηριστικά κοινωνικής αρωγής που δικαιολογείται για οικονομικούς και κοινωνικούς λόγους βάσει κανονιστικής ρυθμίσεως προβλέπουσας αντικειμενικά κριτήρια (βλ., επ' αυτού, τις αποφάσεις της 4ης Νοεμβρίου 1997, C-20/96, Snares, Συλλογή 1997, σ. I-6057, σκέψεις 33, 42 και 43· της 11ης Ιουνίου 1998, C-297/96, Partridge, Συλλογή 1998, σ. I-3467, σκέψη 34, και της 31ης Μαΐου 2001, C-43/99, Leclère και Deaconescu, Συλλογή 2001, σ. I-4265, σκέψη 32).

26 Όπως διαπίστωσαν όλοι οι μετέχοντες στη διαδικασία, το αυστριακό αντισταθμιστικό συμπλήρωμα συμπληρώνει μια σύνταξη γήρατος ή μια σύνταξη αναπηρίας. Έχει τον χαρακτήρα κοινωνικής αρωγής καθόσον αποσκοπεί στην εξασφάλιση ενός ελάχιστου βιοτικού επιπέδου στον δικαιούχο της σε περίπτωση ανεπαρκούς συντάξεως. Η χορήγησή του στηρίζεται σε αντικειμενικά κριτήρια καθοριζόμενα από τον νόμο. Κατά συνέπεια, πρέπει να χαρακτηριστεί ως «ειδική παροχή» υπό την έννοια του κανονισμού 1408/71.

Παροχή μη στηριζόμενη σε εισφορές

27 Κατά την άποψη του Sozialversicherungsanstalt, κατά την άποψη του συνόλου των κυβερνήσεων που κατέθεσαν παρατηρήσεις, καθώς και κατά την Επιτροπή, το αυστριακό αντισταθμιστικό συμπλήρωμα δεν έχει τον χαρακτήρα παροχής στηριζόμενης σε καταβολή εισφορών.

28 Το αποφασιστικό κριτήριο στον σχετικό τομέα είναι η ουσιαστική χρηματοδότηση της παροχής (βλ. επ' αυτού την προαναφερθείσα απόφαση Jauch, σκέψεις 32 και 33). Το Δικαστήριο εξετάζει αν η χρηματοδότηση αυτή πραγματοποιείται άμεσα ή έμμεσα βάσει εισφορών κοινωνικής ασφαλίσεως ή από δημόσιους πόρους.

29 Όσον αφορά το αυστριακό αντισταθμιστικό συμπλήρωμα, οι σχετικές δαπάνες καλύπτονται προσωρινά από οργανισμό κοινωνικής ασφαλίσεως, στον οποίο όμως επιστρέφονται πλήρως από το οικείο ομόσπονδο αυστριακό κράτος, το οποίο με τη σειρά του λαμβάνει από τον ομοσπονδιακό προϋπολογισμό τα αναγκαία ποσά για τη χρηματοδότηση των παροχών αυτών. Σε κανένα σημείο της χρηματοδοτήσεως αυτής δεν προβλέπεται καταβολή εισφορών εκ μέρους των ασφαλισμένων.

30 Κατά συνέπεια, αποδεικνύεται ότι το αυστριακό αντισταθμιστικό συμπλήρωμα πρέπει να θεωρείται ότι έχει χαρακτήρα παροχής χωρίς συνεισφορά υπό την έννοια του άρθρου 4, παράγραφος 2α, του κανονισμού 1408/71.

31 Επομένως, στο Oberster Gerichtshof πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι οι διατάξεις του άρθρου 10α του κανονισμού 1408/71 και εκείνες του παραρτήματος IIα του κανονισμού αυτού έχουν την έννοια ότι το αντισταθμιστικό συμπλήρωμα σύμφωνα με τον GSVG εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του εν λόγω κανονισμού και, ως εκ τούτου, συνιστά ειδική παροχή χωρίς συνεισφορά υπό την έννοια του άρθρου 4, παράγραφος 2α, του ίδιου κανονισμού, οπότε από την 1η Ιανουαρίου 1995, ήτοι από την ημερομηνία εντάξεως της Δημοκρατίας της Αυστρίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, η περίπτωση ατόμου το οποίο πληροί, μετά την 1η Ιουνίου 1992, τις προϋποθέσεις χορηγήσεως της παροχής αυτής διέπεται αποκλειστικά από τη συντονιστική ρύθμιση που θεσπίζει το εν λόγω άρθρο 10α.

Επί των δικαστικών εξόδων

32 Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν η Αυστριακή, η Γερμανική, η Ολλανδική και η Φινλανδική Κυβέρνηση και η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου, καθώς και η Επιτροπή, που κατέθεσαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, δεν αποδίδονται. Δεδομένου ότι η διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τέταρτο τμήμα),

κρίνοντας επί του ερωτήματος που του υπέβαλε με διάταξη της 26ης Μαρτίου 2002 το Oberster Gerichtshof, αποφαίνεται:

Οι διατάξεις του άρθρου 10α του κανονισμού (ΕΟΚ) 1408/71 του Συμβουλίου, της 14ης Ιουνίου 1971, περί εφαρμογής των συστημάτων κοινωνικής ασφαλίσεως στους μισθωτούς, στους μη μισθωτούς και στα μέλη των τις οικογενειών τους που διακινούνται εντός της Κοινότητας, όπως έχει τροποποιηθεί και ενημερωθεί από τον κανονισμό (ΕΚ) 118/97 του Συμβουλίου, της 2ας Δεκεμβρίου 1996, και εκείνες του παραρτήματος ΙΙα του κανονισμού αυτού έχουν την έννοια ότι το αντισταθμιστικό συμπλήρωμα σύμφωνα με τον Gewerbliche Sozialversicherungsgesetz (αυστριακό ομοσπονδιακό νόμο περί της κοινωνικής ασφαλίσεως των αυτοτελώς απασχολουμένων στον τομέα του εμπορίου) εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής τού εν λόγω κανονισμού και, ως εκ τούτου, συνιστά ειδική παροχή χωρίς συνεισφορά υπό την έννοια του άρθρου 4, παράγραφος 2α, του ίδιου κανονισμού, οπότε από την 1η Ιανουαρίου 1995, ήτοι από την ημερομηνία εντάξεως της Δημοκρατίας της Αυστρίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, η περίπτωση ατόμου το οποίο πληροί, μετά την 1η Ιουνίου 1992, τις προϋποθέσεις χορηγήσεως της παροχής αυτής διέπεται αποκλειστικά από τη συντονιστική ρύθμιση που θεσπίζει το εν λόγω άρθρο 10α.

Cunha Rodrigues Puissochet Macken

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 29 Απριλίου 2004.

Ο Γραμματέας

R. Grass

Ο Πρόεδρος του τετάρτου τμήματος

J. N. Cunha Rodrigues